

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Національної музичної академії України
імені П. І. Чайковського

«8» лютого 2021 року
вченої ради

/М. О. Тимошенко/

(протокол № 5 від 08.02 .2021 р.)

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-творчий) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «Доктор мистецтва»
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 02 «Культура і мистецтво»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 025 «Музичне мистецтво»
(код та найменування спеціальності)

Київ 2021

I. Преамбула

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-творчого) рівня (ступінь «Доктор мистецтва») галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» затверджений Вченою радою Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського 8 лютого 2021 року (наказ № 12-А від 08.02.2021 р.).

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-творчого) рівня (ступінь «Доктор мистецтва») розроблено робочою групою Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського у складі:

Ринденко Оксана Валеріївна – кандидат мистецтвознавства, в.о. професора кафедри спеціального фортепіано № 2 Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заступник декана фортепіанного факультету (Голова групи);

Юник Дмитро Григорович – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії музичного виконавства Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського;

Безбородько Олег Анатолійович – кандидат мистецтвознавства, в.о. професора кафедри спеціального фортепіано № 1 та кафедри теорії та історії музичного виконавства Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

Фахову експертизу проводили:

Жаркова В. Б.	доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Рощина Т. О.	кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, зав. кафедри спеціального фортепіано № 2 Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Северінова М. Ю.	доктор мистецтвознавства, в. о. професора, декан історико-теоретичного та композиторського факультету Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Черказова Є. І.	професор, народна артистка України, зав. кафедри баяна та акордеона Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

Методичну експертизу проводили:

Коханик І. М.	кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Тишко С. В.	доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Черкашина-Губаренко М. Р.	доктор мистецтвознавства, професор кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, дійсний член (академік) НАМ України

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-творчий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор мистецтва
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Форми навчання	Денна (очна) форма навчання
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Доктор мистецтва» Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт діяльності:</i> сукупність феноменів і проблем музичного мистецтва, створення / інтерпретація продуктів музичної творчості, креативні принципи реалізації музичного проекту у сфері творчої практики митця та діяльності дослідника / викладача відповідно до фаху.</p> <p><i>Предметна область:</i> музичне мистецтво: виконавська/композиторська, науково-дослідницька, викладацька діяльність.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий освітній та мистецький простір фахівців, здатних створювати та презентувати оригінальні музичні проекти / програми / твори і застосовувати поглиблені знання, вміння, навички, компетентності у творчій, дослідницькій та викладацькій діяльності.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області</i> охоплює:</p> <ul style="list-style-type: none"> - концепції, тенденції та перспективи розвитку музичного мистецтва в сучасній парадигмі культури; - традиційні та інноваційні фахові техніки та технології світової та вітчизняної музичної культури, їх застосування у процесі реалізації творчих мистецьких проектів; - концептуальні засади та методологічні принципи у діяльності музиканта-митця; - синтез освітньо-виховної, науково-дослідницької, мистецької, педагогічної діяльності та творчої практики музиканта відповідно до фаху. <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інструментальний фонд, приміщення для концертів, вистав і презентацій, репетиційна база, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти у сфері виконавської / композиторської / науково-дослідницької музичної практики та педагогіки; інтернет-платформи дистанційної комунікації тощо.</p>

Академічні права випускників	Можливість здобуття ступеня доктора філософії та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
-------------------------------------	---

III. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва в галузі 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» можуть вступати особи, які здобули освітній ступінь магістра за мистецькою спеціальністю.

Здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» передбачає два етапи. Перший етап – асистентура-стажування. Після успішного закінчення асистентури-стажування та за наявності відповідного сертифікату здобувач може продовжити навчання на другому етапі третього рівня вищої освіти підготовки докторів мистецтва галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» в творчій аспірантурі.

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва в галузі 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» становить 55 кредитів ЄКТС. Нормативний строк підготовки здобувачів в асистентурі-стажуванні становить один рік (обсяг освітньої складової 14 кредитів ЄКТС). Нормативний строк підготовки здобувачів у творчій аспірантурі становить два роки (обсяг освітньої складової 41 кредит ЄКТС).

V. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі виконавської / композиторської, викладацької, дослідницької діяльності у сфері музичної творчості, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних концепцій, теорій та мистецьких музичних феноменів, їх інтерпретацію, та характеризується невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу в сфері культури та мистецтва на основі системного науково-мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у процесі творчо-наукової та викладацької практики у сфері культури та мистецтва.

	ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті на основі вільного володіння іноземною мовою для ефективної комунікації у професійній діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Здатність усвідомлювати процеси розвитку музичного мистецтва та творчості в цілому й відповідно фахової спрямованості в контексті сучасних історико-культурних та естетичних тенденцій.</p> <p>СК02. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів музичного мистецтва відповідно до фаху в синтезі творчої та пошукової складових процесу інтерпретації та / або реалізації оригінального творчого мистецького продукту.</p> <p>СК03. Здатність на основі комплексного професійного володіння мистецькими методами й практиками інтерпретації / композиції до створення оригінального творчого продукту в контексті мистецької діяльності в цілому та в освітньо-мистецькій галузі зокрема.</p> <p>СК04. Здатність до створення оригінальної концепції творчого продукту та алгоритму її системного поетапного практичного втілення в межах реалізації творчого проекту відповідно до фаху.</p> <p>СК05. Здатність здійснювати творчу / пошукову / педагогічну роботу в ЗВО, колективах, закладах і установах та музично-мистецьких проектах, в контексті актуальних соціокультурних реалій.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасні методології, інформаційні технології, бази даних та спеціалізоване програмне забезпечення у процесі творчої та науково-педагогічної діяльності за фахом.</p> <p>СК07. Здатність виконувати відповідні комунікативні функції відповідно до фаху на всіх етапах реалізації творчого проекту.</p>

VI. Нормативний зміст підготовки доктора мистецтва, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Створювати на основі комплексного професійного володіння мистецькими методами й практиками інтерпретації / композиції оригінальний творчий продукт або творчу концепцію у рамках творчого мистецького проекту.

РН02. Визначати та реалізовувати алгоритм творчого проекту у процесі його системного поетапного втілення в мистецьку практику.

РН03. Володіти принципами ефективної професійної комунікації у процесі реалізації мистецького проекту відповідно до фаху.

PH04. Організувати та ефективно керувати науково-творчими мистецькими проектами у виконавській / композиторській, пошуковій та педагогічній діяльності музиканта.

PH05. Вільно володіти українською та іноземною мовами на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї науково-творчої діяльності в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння іншомовних професійних, наукових та навчальних публікацій у сфері музичного мистецтва.

PH06. Плідно взаємодіяти в інтернаціональному мультикультурному середовищі, системно оцінювати проблемні організаційні ситуації, приймати обґрунтовані рішення задля їх розв'язання.

PH07. Переосмислювати та застосовувати системні поняття в галузі теорії, історії та методології музичного мистецтва та виконавства.

PH08. Застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному та практичному рівнях, визначати мистецтвознавчий концепт у практичній сфері творчої діяльності музиканта.

PH09. Оперувати традиційними та інноваційними технологіями викладання фахових дисциплін у ЗВО; моделювати навчальний процес із урахуванням творчої специфіки відповідного проекту.

PH10. Розумітися на особливостях комплексного підходу в творчій, пошуковій та педагогічній діяльності у сфері музичного мистецтва та визначати актуальні тенденції розвитку.

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва здійснюється у формі публічного захисту творчого мистецького проекту, в якому поєднується творча мистецька та дослідницька (наукове обґрунтування) складові.
Вимоги до творчого мистецького проекту	<p><i>Творча мистецька складова</i> творчого мистецького проекту презентує оригінальну виконавську програму / авторський твір в контексті сучасної музичної естетики та реалізує її інтерпретацію на основі відповідного рівня фахової майстерності.</p> <p><i>Дослідницька складова</i> творчого мистецького проекту – самостійне розгорнуте наукове обґрунтування у вигляді авторського тексту, що пропонує розв'язання комплексних проблем у сфері музичної творчої практики та передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань.</p> <p>Творча та дослідницька складові проекту доктора мистецтва передбачають тематичну спорідненість, а</p>

	<p>творча концепція мистецької складової має бути відображена у науковій проблематиці та основних положеннях дослідження здобувача.</p> <p>Творча та дослідницька складові проекту доктора мистецтва не повинні містити плагіату і запозичень, фальсифікації та фабрикації, мають відповідати вимогам академічної доброчесності.</p> <p>Творча та дослідницька складові проекту доктора мистецтва мають бути публічно представлені, зафіксовані на електронних носіях та розміщені на офіційному веб-сайті Національної музичної академії імені П.І. Чайковського.</p>
--	--

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти діє на основі нормативно-правового «Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського» та передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду, аналізу й оновлення освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Академії, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів/аспірантів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення інформаційними системами та програмами для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективною системою запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) забезпечення інструментальним фондом, умовами для зберігання, обслуговування та ремонту музичних інструментів; спеціально обладнаними

приміщеннями для концертних та музично-театральних заходів, репетиційною базою; бібліотечним фондом; лабораторіями, інформаційними центрами і товариствами (Проблемна науково-дослідна лабораторія етномузикології, Центр музичної україністики, Електро-акустична лабораторія, Студентське наукове товариство тощо); навчальними оркестрами, ансамблями, хорами; базами педагогічної, виконавської та інших видів практики відповідно до навчальної програми; ресурсами для організації заходів, пов'язаних з концертною, музично-театральною та науково-дослідницькою діяльністю.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) або акредитованими ним незалежними установами. Оцінювання та забезпечення якості вищої освіти здійснюється на предмет її відповідності означеним вимогам та міжнародним стандартам і рекомендаціям.

ІХ. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти Офіційні документи:

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceed970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>;
3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
6. Про вищу освіту: Закон України №1556-18 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Про освіту: Закон України №2145-19 – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Класифікатор професій: Національний класифікатор України ДК 003:2010 – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>
9. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

10. Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

11. Питання європейської та євроатлантичної інтеграції: Указ Президента України від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>

12. Порядок здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. №865 – <https://законодавство.com/download/postanova-vid-jovtnya-2018-865-pro-2018-67669.html>.

13. Зміни, що вносяться до Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 р. №89 – <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-zdobuttya-osvitno-tvorchogo-stupenya-doktora-mistectva-ta-navchannya-v-asistenturi-stazhuvanni-89120219>.

14. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 7 від 6 лютого 2020 р.) https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx

Інші рекомендовані джерела

1. Проект ЄС TUNING (прикладі результатів навчання, компетентностей) <http://www.unideusto.org/tuningeu>

2. Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>

3. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія – <https://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=82:bolonskyi-protses-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych>

4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.ht>

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить обов'язкові вимоги до компетентностей і результатів навчання здобувачів, що визначають специфіку підготовки докторів мистецтва зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Вони узгоджені між собою та відповідають Закону України «Про вищу освіту», дескрипторам Національної рамки кваліфікацій, Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України №865 від 24 жовтня 2018 р., та Змінами до Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України №89 від 12 лютого 2020 р.

Сфера працевлаштування випускників: робота на творчих та керівних посадах у театральних, концертних, культурно-просвітницьких установах; на викладацьких посадах у ЗВО; на викладацьких та керівних посадах у закладах мистецької освіти; на посадах у наукових установах мистецького спрямування.

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК. У таблиці 2 показана відповідність результатів навчання компетентностям.

Відповідно до означених документів заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін та інших видів освітньої та наукової діяльності, необхідний для задоволення визначених Стандартом вимог.

Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. При формуванні освітньо-творчої програми можуть зазначатись додаткові вимоги до компетентностей і програмних результатів навчання.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (025 «Музичне мистецтво»)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу в сфері культури та мистецтва на основі системного науково-мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.	+	+	+	+
ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у процесі творчо-наукової та викладацької практики у сфері культури та мистецтва.	+	+	+	+
ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті на основі вільного володіння іноземною мовою для ефективної комунікації у професійній діяльності.	+		+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01. Здатність усвідомлювати процеси розвитку музичного мистецтва та творчості в цілому й відповідно фахової спрямованості в контексті сучасних історико-культурних та естетичних тенденцій.	+	+		
СК02. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів музичного мистецтва відповідно до фаху в синтезі творчої та пошукової складових процесу інтерпретації та / або реалізації оригінального творчого мистецького продукту.	+	+		+
СК03. Здатність на основі комплексного професійного володіння мистецькими методами й практиками інтерпретації / композиції до створення оригінального творчого продукту в контексті мистецької діяльності в цілому та в освітньо-мистецькій галузі зокрема.	+	+	+	+
СК04. Здатність до створення оригінальної концепції творчого продукту та алгоритму її системного поетапного практичного втілення в межах реалізації творчого проекту відповідно до фаху.	+	+	+	+
СК05. Здатність здійснювати творчу / пошукову / педагогічну роботу в ЗВО, колективах, закладах і установах та музично-мистецьких проектах, в контексті актуальних соціокультурних реалій.	+	+	+	+
СК06. Здатність застосовувати сучасні методології, інформаційні технології, бази даних та спеціалізоване програмне забезпечення у процесі творчої та науково-педагогічної діяльності за фахом.		+	+	+
СК07. Здатність виконувати відповідні комунікативні функції відповідно до фаху на всіх етапах реалізації творчого проекту.	+		+	+

